

ÅRSMELDING 2021

2021

Oppgjørs- og driftskredittordningen i landbruket

Årsmelding 2021

OPPGJØRS- OG DRIFTSKREDITTORDNINGEN I LANDBRUKET

Innhold

1 GARANTIUTVALGET	2
2 ARBEIDSUTVALGET	3
3 SAMARBEIDSUTVALGET	3
4 OPPGJØRS- OG DRIFTSKREDITTORDNINGEN I 2021	4
Sekretariatets arbeid	4
Utvikling i oppgjørs- og driftskredittordningen	4
Garantiansvar og oppgjør overført til driftskredittkonto i bank i 2021	6
Tap på driftskreditter	7
Driftskreditt ved nyetablering eller utvidelse av produksjonen	9
Innestående beløp på driftskredittkonti	10

Tabell- og figurliste

Tabell 1: UTVIKLINGEN AV DRIFTSKREDITTORDNINGEN 1968-2021	5
Tabell 2: FYLKESVIS FORDELING AV DRIFTSKREDITT 2020 OG 2021	6
Tabell 3: GARANTIANSVAR 2021	7
Tabell 4: TAP FORDELT PR. ORGANISASJON	7
Tabell 5: FYLKESVIS FORDELING AV TAP	8
Tabell 6: TAP I DRIFTSKREDITTORDNINGEN 1968-2021	8
Tabell 7: INNVILGEDE SÆRSKILTE GARANTIER PR. ORGANISASJON I 2021	10
Tabell 8: SÆRSKILTE GARANTIER 2016-2021	10
Figur 1: UTVIKLINGEN I ANTALL DRIFTSKREDITTKONTI FRA 1968-2021	4
Figur 2: UTVIKLINGEN I INNVILGET OG DISPONERT DRIFTSKREDITT PR 31.12. FRA 1968-2021	5
Figur 3: TAP I ANDEL AV INNVILGET OG DISPONERT DRIFTSKREDITT 1968-2021	9

1 GARANTIUTVALGET

Garantiutvalget oppnevnes for en periode av to år. For 2020 og 2021 har følgende vært oppnevnt:

Gartnerhallen SA:	Medlem:	Økonomisjef Ingar Gunstad
	Vararep:	Styremedlem Harald O. Buttedahl
Nortura SA:	Medlem:	Kredittsjef Monica Ikdal
	Vararep:	Organisasjonssjef Tor-Olav Brandtzæg
HOFF SA:	Medlem:	Råvaresjef Jørn Dahl
	Vararep:	Økonomidirektør Lars Roar Holte
Honningcentralen SA:	Medlem:	Økonomisjef Yngve Finkenhavn
	Vararep:	Styreleder Morten Svanes
Norges Pelsdyrslag:	Medlem:	Seksjonssjef Hans Åge Kulbotten
	Vararep:	Administrerende direktør Knut Berg
Norges Skogeierforbund:	Medlem:	Administrasjonssjef Øyvind Wang
	Vararep:	Rådgiver Thomas Husum
Felleskjøpene:	Medlem:	Regnskapsleder konsern Endre Stakkerud (FKA)
	Vararep:	Kredittsjef Svein Gjesdal (FKRA)
TINE SA:	Medlem:	Rolf Øyvind Thune
	Vararep:	Finanssjef Ellen E. Scavenius

Garantiutvalget velger selv leder og nestleder for ett år om gangen. I årsmøtet i Garantiutvalget den 7. mai 2021, ble Endre Stakkerud, Felleskjøpet Agri SA valgt som leder og Monica Ikdal, Nortura SA ble valgt til nestleder i Garantiutvalget.

Åge Klepp, Norsk Landbrukssamvirke Servicekontor, har vært sekretær for utvalget i 2021.

2 ARBEIDSUTVALGET

I henhold til Garantiavtalen av 7. februar 1974 valgte Garantiutvalget i årsmøtet den 7. mai 2021 et arbeidsutvalg med følgende sammensetning:

Leder:	Endre Stakkerud, Felleskjøpet Agri SA
Nestleder:	Monica Ikdal, Nortura SA
Medlem:	Rolf Øyvind Thune, TINE SA
Medlem:	Ingar Gunstad, Gartnerhallen SA
Medlem:	Hans Åge Kulbotten, Norges Pelsdyrslag
1. vara:	Yngve Finkenhaven, (Honningcentralen SA)
2. vara:	Jørn Dahl, Hoff SA

Garantiutvalgets leder og nestleder er automatisk leder og nestleder i arbeidsutvalget. Arbeidsutvalget har hatt tre møter i 2021. I 2021 ble det behandlet én sak med krav om garantidekning fra bank. Totalt tap for garantistene ble kr 63 175,-.

3 SAMARBEIDSUTVALGET

Samarbeidsutvalget for Oppgjørs- og driftskredittordningen har til oppgave å følge med i hvordan ordningen virker og påse at den tjener sin hensikt. Utvalget kan fremme forslag til nye regler og retningslinjer. Retningslinjer og presiseringer som vedtas av Samarbeidsutvalget må anses som en del av avtaleverket til Oppgjørs- og driftskredittordningen.

Samarbeidsutvalget har medlemmer fra Finans Norge og Garantiutvalget. Per 31.12.2021 har utvalget denne sammensetning:

Finans Norge

Senior bedriftsrådgiver Morten O. Raade	Grong Sparebank
Juridisk direktør Nils Henrik Heen	Finans Norge
Advokat Lars Tore Myklatun	Landkreditt Bank
Juridisk rådgiver Victoria Egeli	Finans Norge (sekretær)

Garantiutvalget

Regnskapsleder Endre Stakkerud	Felleskjøpet Agri
Kreditsjef Monica Ikdal	Nortura
Styremedlem Rolf Øyvind Thune	TINE
Leder driftskreditt Åge Klepp	Norsk Landbrukssamvirke
Fagansvarlig Arne Ivar Sletnes	Norsk Landbrukssamvirke

Samarbeidsutvalget hadde to møter i 2021.

4 OPPGJØRS- OG DRIFTSKREDITTORDNINGEN I 2021

Sekretariatets arbeid

I 2021 har en arbeidsgruppe arbeidet med å avklare hvilket behov bank og varemottaker har for kommunikasjon om bondens økonomi. Denne arbeidsgruppen, som ble opprettet av Samarbeidsutvalget i 2020, har også vurdert hvilke typer informasjon som kan utveksles uten å ha eksplisitt tillatelse fra bonden. Denne

arbeidsgruppen er ikke ferdig med disse avklaringene og arbeidet vil fortsette i 2022.

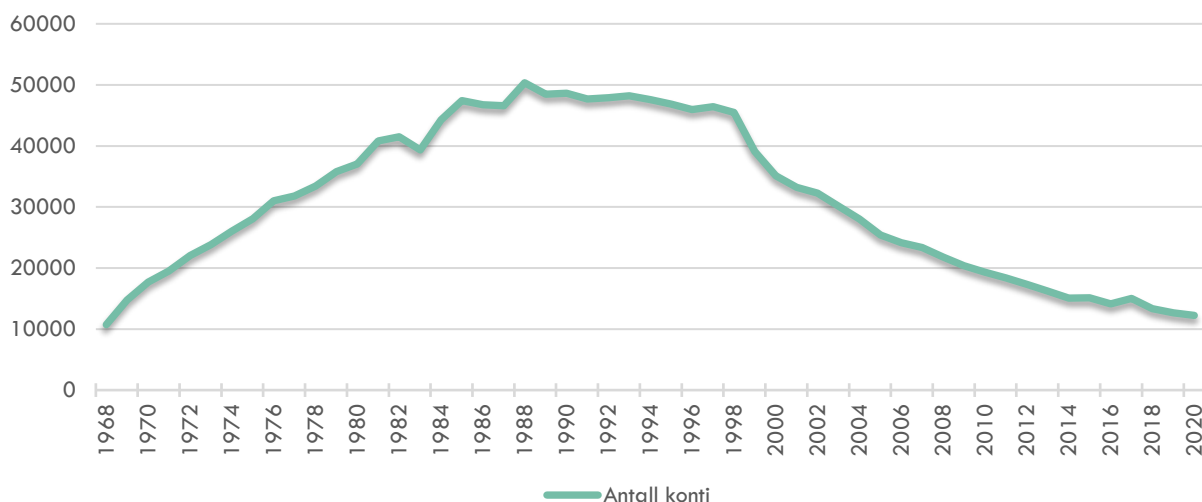
Det har vært tilnærmet normal aktivitet i den ordinære saksbehandlingen. Det gjelder både innvilgelse av særskilte garantier og tapsaker.

Utvikling i oppgjørs- og driftskredittordningen

Opgjørings- og driftskredittordningen ivaretar i dag en vesentlig del av landbrukets behov for kortsiktig kreditt. Ordningen ble etablert i 1967.

Figur 1 viser utviklingen i antall driftskredittkonti. Tallene omfatter både privat- og samvirkeordningen.

Det var en jevn økning i antall driftskredittkonti frem til slutten av åttitallet. Etter det har det vært en betydelig nedgang, i takt med landbrukets strukturelle utvikling. I 2021 var det 12 110 konti, en nedgang på 136 fra året før.

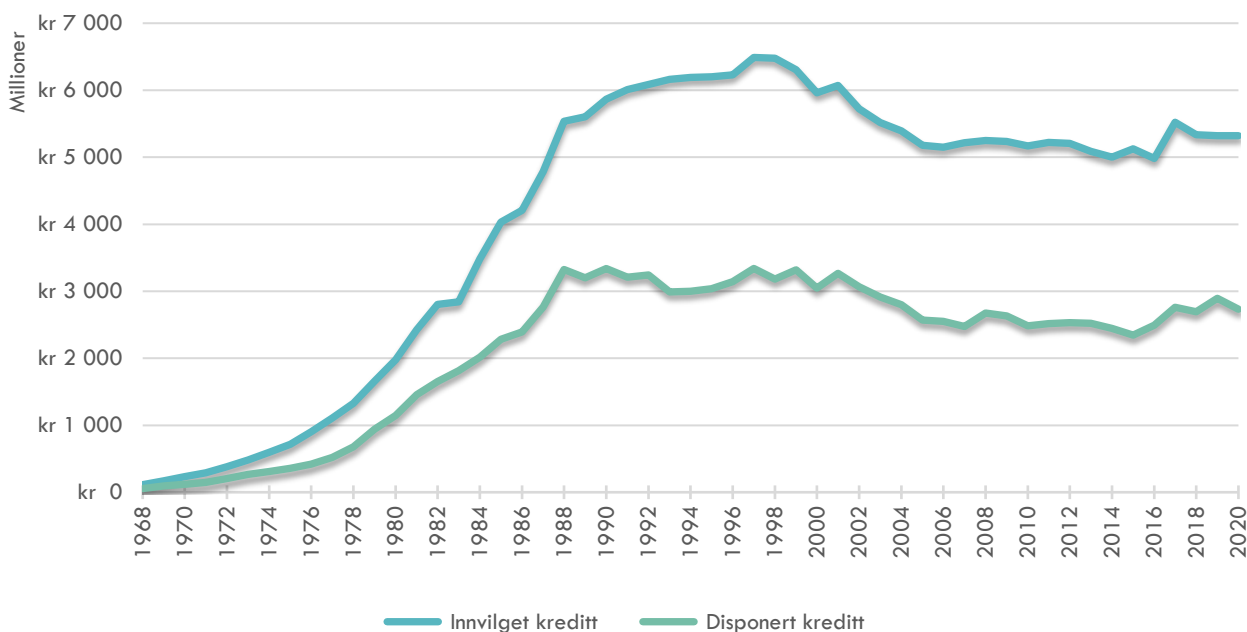

FIGUR 1: UTVIKLINGEN I ANTALL DRIFTSKREDITTKONTI FRA 1968-2021

Figur 2 viser utviklingen i total innvilget og disponert driftskreditt siden ordningen ble etablert. Det har ikke vært store endringer i disponert kreditt de siste 30 årene. Det har heller ikke vært dramatiske endringer i innvilget kreditt. Innvilget kreditt 31.12.2021 var 5,26 milliarder og disponert kreditt var på 2,5 milliarder på

samme tidspunkt. Andelen kreditt som er disponert, om lag 50 prosent, er på nivå med de foregående årene. Både innvilget kreditt og disponert kreditt har gått noe ned det siste året.

FIGUR 2: UTVIKLINGEN I INNVILGET OG DISPONERT DRIFTSKREDITT PR 31.12. FRA 1968-2021

TABELL 1: UTVIKLINGEN AV DRIFTSKREDITTORDNINGEN 1968-2021

År	Antall konti	Innvilget kreditt	Disponert kreditt	Disponert i % av innvilget	Innvilget pr konto
1968	10721	kr 113 234 000	kr 55 231 000	49 %	kr 10 562
1973	23827	kr 479 578 000	kr 264 664 000	55 %	kr 20 128
1978	33429	kr 1 325 775 000	kr 677 281 000	51 %	kr 39 659
1983	39352	kr 2 840 120 000	kr 1 816 876 000	64 %	kr 72 172
1988	50343	kr 5 534 421 000	kr 3 323 394 000	60 %	kr 109 934
1993	48205	kr 6 163 595 000	kr 2 990 270 000	49 %	kr 127 862
1998	45463	kr 6 479 076 000	kr 3 179 512 000	49 %	kr 142 513
2003	30098	kr 5 517 181 387	kr 2 912 861 643	53 %	kr 183 307
2008	21779	kr 5 247 320 065	kr 2 673 414 086	51 %	kr 240 935
2013	16217	kr 5 085 958 092	kr 2 520 021 707	50 %	kr 313 619
2014	15093	kr 5 000 220 563	kr 2 444 792 821	49 %	kr 331 294
2015	15103	kr 5 126 499 281	kr 2 344 243 715	46 %	kr 339 436
2016	14107	kr 4 983 105 154	kr 2 491 552 577	50 %	kr 353 236
2017	14991	kr 5 523 938 117	kr 2 761 953 217	50 %	kr 368 484
2018	13350	kr 5 337 617 670	kr 2 691 313 418	50 %	kr 399 822
2019	12676	kr 5 319 147 881	kr 2 895 943 213	54 %	kr 419 624
2020	12246	kr 5 323 244 522	kr 2 731 764 580	51 %	kr 434 693
2021	12110	kr 5 259 515 825	kr 2 514 872 022	48 %	kr 434 312

TABELL 2: FYLKESVIS FORDELING AV DRIFTSKREDITT 2020 OG 2021

Fylke	År	Antall konti	Innvilget driftskreditt i 1 000 kr	Disponert driftskreditt i 1 000 kr	Disponert i % av innvilget	Innvilget driftskreditt pr. konto
Viken/Oslo	2020	1880	777 850	321 370	41 %	413 750
	2021	1935	814 013	327 685	40 %	420 679
Innlandet	2020	2409	1 017 468	510 159	50 %	422 361
	2021	2292	1 001 217	459 431	46 %	436 831
Vestfold og Telemark	2020	597	337 271	135 190	40 %	564 943
	2021	528	303 009	130 531	42 %	573 880
Agder	2020	301	136 231	73 678	54 %	452 595
	2021	310	140 435	66 467	47 %	453 016
Rogaland	2020	1 576	847 304	413 277	49 %	537 629
	2021	1617	850 815	372 245	44 %	526 168
Vestland	2020	1254	344 251	177 651	52 %	274 522
	2021	1283	353 386	164 247	46 %	275 437
Møre & R.	2020	786	333 486	199 929	60 %	424 282
	2021	818	349 027	198 501	57 %	426 683
Trøndelag	2020	2 309	1 033 361	602 562	58 %	447 536
	2021	2198	960 288	522 545	54 %	436 892
Nordland	2020	745	359 610	217 565	61 %	482 698
	2021	739	351 493	193 218	55 %	475 633
Troms og Finnmark	2020	389	136 413	80 385	59 %	350 676
	2021	389	135 569	80 003	59 %	348 506

Garantiansvar og oppgjør overført til driftskredittkonto i bank i 2021

Oppgaver fra samvirkeorganisasjonene over oppgjør til produsent med driftskreditt, sammenstilt med oppgaver fra bankene over

bevilgning og saldo pr 31.12.21 viser følgende tall for garantiansvar per organisasjon.

TABELL 3: GARANTIANSVAR 2021

Orgnavn	Antall konti	Beregnet garantiansvar basert på saldo 31.12.2021	Beregnet garantiansvar basert på omsetning 2021	Beregnet garantiansvar basert på minimum av saldo og omsetning per konto
Felleskjøpet	1526	71 383 777,00	190 818 413,40	49 632 716,80
Norges Skogeierforbund	792	12 506 790,00	26 826 212,00	3 519 950,00
Gartnerhallen SA	271	65 305 649,00	260 759 929,60	44 568 478,20
Hoff SA	85	3 844 834,00	11 306 811,20	3 405 405,00
Honningcentralen SA	2	7 686,00	93 161,40	7 316,40
Nortura SA	7722	459 409 303,00	1 604 048 203,60	377 338 844,20
Norges Pelsdyrslag	N/A	N/A	N/A	N/A
TINE SA	4423	456 092 012,00	1 582 284 678,20	438 178 154,80
Sum		1 057 636 949	3 676 137 409,20	916 650 865,40

Beregnet garantiansvar basert på saldo er en teoretisk størrelse som angir hvor mye garantistene maksimalt må ut med om alt som er trukket opp på driftskredittkontiene per 31.12.2021 blir krevd dekket via

garantiordningen. Beregnet garantiansvar basert på omsetning uttrykker et teoretisk garantiansvar som ville oppstått dersom bankene innvilget kreditter tilsvarende 40 prosent av den totale omsetningen til alle med driftskreditt i 2021.

Tap på driftskreditter

I 2021 ble det behandlet én henvendelse fra bankene med anmodning om dekning av 50 % av tapene på misligholdt driftskreditt. Tapet ble

dekket av Nortura. Tapene de siste fem årene er gjengitt i tabellen under.

TABELL 4: TAP FORDELT PR. ORGANISASJON

Organisasjon	Saker 2017	Tap i kr i 2017	Saker 2018	Tap i kr i 2018	Saker 2019	Tap i kr i 2019	Saker 2020	Tap i kr i 2020	Saker 2021	Tap i kr i 2021
TINE SA	2	kr 71 453	4	kr 331 105	1	kr 97 148	1	kr 85 878		
Nortura SA	5	kr 1 210 798	3	kr 363 531	2	kr 731 278	1	kr 8 068	1	kr 63 175
Norske Felleskjøp	-		1	kr 39 446	1	kr 63 715				
Felleskjøpet Agri	4	kr 129 803					1	kr 10 439		
Felleskjøpet Rogaland Agder										
Norges Pelsdyrslag										
Norges Skogeierforbund										
Gartnerhallen										
HOFF										
Honningcentralen										
SUM		kr 1 412 037		kr 734 085		kr 892 140		kr 104 385		kr 63 175

Tabell 5 viser den fylkesvise fordelingen av tapene i 2021 og 2020.

TABELL 5: FYLKESVIS FORDELING AV TAP

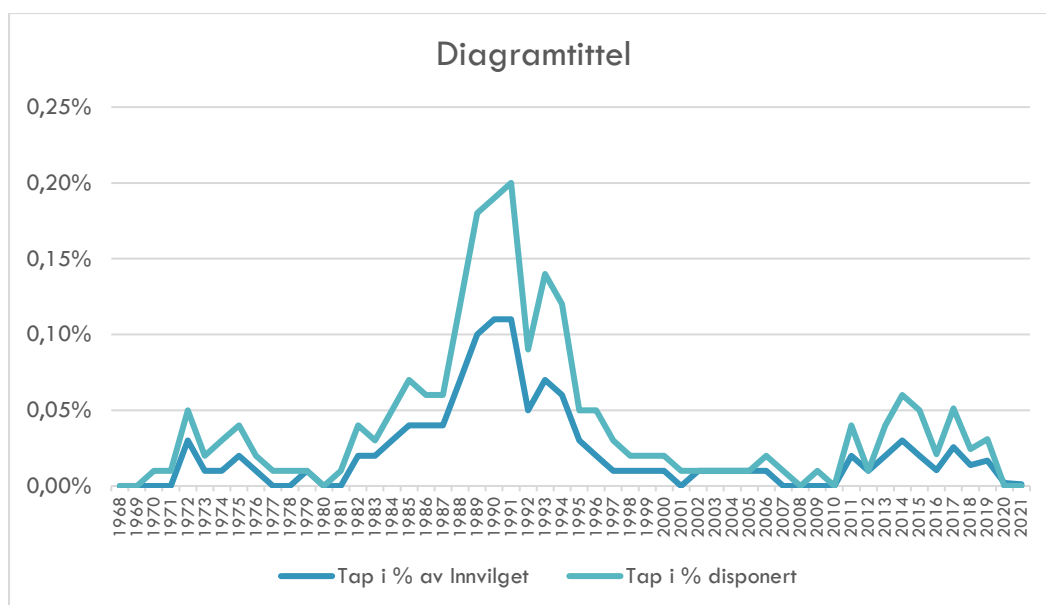
Fylke	Antall saker 2021	Tap i kr 2021	Antall saker 2020	Tap i kr 2020
Viken/Oslo				
Innlandet				
Telemark				
Agder				
Rogaland	1	kr 63 175	1	kr 254 995
Vestland				
Møre og Romsdal			1	kr 637 145
Trøndelag				
Nordland				
Troms og Finnmark				
Sum	1	kr 63 175	2	kr 892 140

Tabell 6 og figur 3 viser driftskredittordningens tapshistorikk fra oppstart til i dag.

TABELL 6: TAP I DRIFTSKREDDITTORDNINGEN 1968-2021

	Innvilget driftskreditt mill kr	Disponert driftskreditt mill kr	Tap dekket av garantistene kr	Tap i % av Innvilget	Tap i % disponert
1968	113	55	-	0,00 %	0,00 %
1973	480	265	64 156	0,01 %	0,02 %
1978	1 326	677	51 830	0,00 %	0,01 %
1983	2 840	1 817	618 998	0,02 %	0,03 %
1988	5 534	3 323	3 827 417	0,07 %	0,12 %
1993	6 164	2 990	4 093 691	0,07 %	0,14 %
1998	6 479	3 180	567 217	0,01 %	0,02 %
2003	5 517	2 913	324 492	0,01 %	0,01 %
2008	5 247	2 673	-	0,00 %	0,00 %
2009	5 235	2 633	251 943	0,00 %	0,01 %
2010	5 167	2 482	-	0,00 %	0,00 %
2011	5 223	2 516	930 725	0,02 %	0,04 %
2012	5 208	2 533	322 321	0,01 %	0,01 %
2013	5 086	2 520	1 031 575	0,02 %	0,04 %
2014	5 000	2 445	1 483 331	0,03 %	0,06 %
2015	5 126	2 344	1 129 156	0,02 %	0,05 %
2016	4 983	2 492	520 247	0,01 %	0,02 %
2017	5 524	2 762	1 412 037	0,03 %	0,05 %
2018	5 338	2 691	734 083	0,01 %	0,03 %
2019	5 319	2 896	892 140	0,02 %	0,03 %
2020	5 323	2 731	104 385	0,00 %	0,00 %

2021	5 260	2 515	63 175	0,00 %	0,00 %
-------------	-------	-------	--------	--------	--------

FIGUR 3: TAP I ANDEL AV INNVILGET OG DISPONERT DRIFTSKREDITT 1968-2021

Driftskreditt ved nyetablering eller utvidelse av produksjonen

Ved nyetablering eller utvidelse av produksjonen vil produsent kunne mangle eller ha begrenset kredittgrunnlag basert på foregående års oppgjør. I henhold til retningslinjene kan vedkommende medlem i slike tilfeller søke Garantiutvalget om særskilt garanti.

I 2021 har Garantiutvalget innvilget 40 søknader om særskilt garanti for driftskreditt på grunnlag av fremtidige leveranser, med garanti for driftskreditt på til sammen 22,98 millioner kroner.

Sammenlignet med foregående år var det en økning på 20 innvilgede søknader, og en økning i

samlet garantibeløp på om lag 13 millioner kroner. Tabell 7 viser hvordan garantiansvaret fordeler seg mellom organisasjonene.

Nortura stod for 83 prosent av totalt innvilgede beløp for særskilte garantier. Resten var fordelt på TINE, 10 prosent, Felleskjøpet Agri, 4 prosent, Norges Skogeierforbund, 1 prosent, og Gartnerhallen, 2 prosent. De øvrige medlemmene innvilget ingen søknader om særskilt garanti i 2021.

Tabell 8 viser utviklingen de siste fem årene.

TABELL 7: INNVILGEDE SÆRSKILTE GARANTIER PR. ORGANISASJON I 2021

Organisasjon	Innvilget kreditt	Prosent av total	Antall kreditter	Gj.snitt innvilget
TINE SA	kr 2 346 977	10 %	6	kr 391 163
Nortura SA	kr 19 042 906	83 %	35	kr 544 083
Felleskjøpene	kr 1 027 212	4 %	4	kr 256 803
Norges Pelsdyrslag				
Norges Skogeierforbund	kr 196 000	1 %	1	kr 196 000
Gartnerhallen SA	Kr 364 000	2 %	1	kr 364 000
HOFF SA				
Honningcentralen				
Totalt	kr 22 977 095			

TABELL 8: SÆRSKILTE GARANTIER 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Antall søknader i alt	47	40	50	20	40
Innvilget i alt (millioner kr)	26,2	19,02	30,3	9,69	22,98
Gj. snitt innvilget pr søknad	kr 625 531	kr 474 000	kr 605 872	Kr 497 950	Kr 574 427

Innestående beløp på driftskredittkonti

Pr. 31.12.21 var det i alt 5 535 driftskredittkonti med positiv saldo, der samlet innestående beløp var 1,6 milliarder kroner. Innestående beløp var

0,2 milliarder høyere enn i 2020. Innestående beløp per konto var i gjennomsnitt om lag 290 160 kroner.

Oslo, 3. mai 2022

Endre Stakkerud (leder)
(sign)

Monika Ikdal (nestleder)
(sign)

Ingar Gunstad
(sign)

Rolf Øyvind Thune
(sign)

Øyvind Wang
(sign)

Hans Åge Kulbotten
(sign)

Jørn Dahl
(sign)

Yngve Finkehavn
(sign)

Åge Klepp
(sign)